

قند پارسی

« نگارش و برگزیده‌ای از متون نظم و نثر »

مؤلف: ناصر بهرامی

هیئت علمی دانشگاه فرهنگیان

حق چاپ برای مؤلف محفوظ است.

سرشناسه:	بهرامی، ناصر، ۱۳۴۵ -
عنوان و نام پدیدآور:	قند پارسی: نگارش و برگزیده ای از متون نظم و نثر / مولف ناصر بهرامی.
مشخصات نشر:	سنندج: ناصر بهرامی، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری:	۳۰۸ص.
شابک:	978-600-04-5614-6
وضعیت فهرست نویسی:	فیا
موضوع:	ادبیات فارسی -- مجموعه ها
موضوع:	Collections -- Persian literature
موضوع:	فارسی -- دستور -- راهنمای آموزشی
موضوع:	Persian language -- Grammar -- Study and teaching
رده بندی کنگره:	۱۳۹۵۴۰۳۲۱۰۲ / ۹فب
رده بندی دیویی:	۱۰۱۸
شماره کتابشناسی ملی:	۳۲۱۶۴۲

قند پارسی (نگارش و برگزیده ای از متون نظم و نثر)

مؤلف: ناصر بهرامی

ویراستار علمی: ستاره رحمانی

ویرایش: اول

چاپ: اول

ناشر: مؤلف

شمارگان: ۲۲۰۰

قیمت: ۲۰۰۰۰۰ ریال

مرکز پخش: سنندج سه راه نمکی، کتابفروشی نورپردازان

تلفن: ۳۳۱۵۳۵۵۰

شابک:

۹۷۸-۶۰۰-۰۴-۵۶۱۴-۶

فهرست مطالب

پیشگفتار چاپ اول

بخش اول: کلیات

- ۱۵..... قالب‌های شعر.....
(قصیده، غزل، مثنوی، رباعی، دو بیت، قطعه، ترجیع بند، ترکیب بند، مستزاد، چهار پاره و
قوالب بند نو)
- ۱۹..... بدیع و بیا (آرایه‌های ادبی).....
۱۹..... آشنایی با چند اصطلاح.....
(واک یا واج، ری و بحر)
- ۱۹..... آرایه‌های بدیع افعالی.....
(سجع «متوازی، مطبوع و ستورن»، جناس «تام، مرکب، ناقص و زاید»، تکرار «تکرار واک، تکرار
هجا»
- ۲۲..... آرایه‌های بدیع معنوی.....
(مبالغه و اغراق، حرف‌گرایی، ایهام، استعاره، تشبیه، استعاره، جاندار انگاری، مجاز و کنایه،
ایهام تناسب و لفظ و نشر)
- ۲۴..... بیان.....
(تشبیه، استعاره، جاندار انگاری، مجاز و کنایه،
دستور زبان فارسی)
- ۲۷..... جمله.....
اقسام جمله از لحاظ پیام، اقسام جمله از لحاظ فعل، اقسام جمله از لحاظ ساختمان (
- ۲۷..... فعل.....
(بن و شناسه، مصدر - زمان فعل - فعل ماضی - انواع فعل ماضی - فعل مضارع - انواع فعل
مضارع - فعل مستقبل - فعل امر - ساختمان فعل - لازم متعدی - دو وجهی - معلوم - مجهول -
فعل ربطی)
- ۳۰..... اسم.....
انواع اسم: اسم خاص / اسم عام / اسم ساده / اسم مرکب / اسم مشتق / اسم مشتق مرکب / اسم
نکره / اسم معرفه / اسم مفرد و جمع / اسم جمع / اسم مصدر / حاصل مصدر)

۳۲	نقش‌های اسم.....
	(نهاد - مسند - مفعول - متمم - قید - مضاف الیه - صفت - منادا)
۳۳	ضمیر.....
	(انواع ضمیر / ضمیر شخصی / ضمیر شخصی منفصل / ضمیر شخصی متصل / ضمیر مشترک / ضمیر پرستی / ضمیر مبهم / ضمیر تعجبی / ضمیر شمارشی)
۳۴	قید.....
	(قید از لحاظ معنی و کارکرد: « زمان / مکان / مقدار / حالت / نفی »)
۳۴	حرف.....
	(انواع حرف از نظر کارکرد: « حرف ربط / حرف اضافه / حرف نشانه »)
	بخش سوم: حارث
۳۷	نشانه‌های نگارشی.....
۴۰	نامه نگاری.....
	(نامه خصوصی / نامه اداری)
۴۳	درست نویسیم.....
	بخش سوم: متون نظم و نثر
	فصل اول: در آمدی بر ادبیات حماسی
۶۳	داستان رستم و شغاد / فردوسی.....
۶۷	سر انجام کار سهراب / فردوسی.....
۶۹	آرش کمانگیر / سیاوش کسری.....
	فصل دوم: در آمدی بر ادبیات غنایی
۷۷	چند رباعی / خیام.....
۷۹	جهان بی وفا / خاقانی.....
۸۰	حکایت مفلسی که عاشق شاه مصر شد / عطار.....
۸۱	آغاز عشق فرهاد / نظامی.....
۸۴	عاشق جور یار شو / مولوی.....
۸۵	تا باد چنین بادا / مولوی.....
۸۷	درخت غنچه بر آورد / سعدی.....
۸۸	عشق سعدی / سعدی.....
۸۹	حکایت در معنی غلبه وجد و سلطنت عشق / سعدی.....
۹۰	صدای سخن عشق / حافظ.....
۹۱	لاف از عشق و غله از یار / حافظ.....
۹۲	ابیات برگزیده / صائب.....
۹۳	هدیه عاشق / ایرج میرزا.....
۹۴	نی محزون / شهریار.....

- چون دال بر سجاده/حبیب خراسانی..... ۹۵
- ای جهانی سوگوار/سیمین بهبهانی..... ۹۶
- نوبهار دگری آمد و ما گل کردیم/محمد قهرمان..... ۹۷
- کرد، بخل سرنوشت از نوشدارویی، دریغ/حسین منزوی..... ۹۸
- چه می‌پرسی ضمیر شعرهایم کیست؟/محمد علی بهمنی..... ۹۹
- پیراهنی به رنگ گل ارغوان/ابوالفضل فاضل نظری..... ۱۰۰
- طفل زمان فشرد چوپروانهام به مشت/علی اشتری..... ۱۰۰
- فصل سوم: در آمدی بر ادبیات تعلیمی**

- حکایت مبارک / غزالی..... ۱۰۳
- در نصیحت فرزند خود محمد/نظامی گنجوی..... ۱۰۵
- اندر نواخت ضعیفان/سعدی..... ۱۰۷
- حکایت پیر خارکش/جامی..... ۱۰۸
- فعل محمول/سیمین بهبهانی..... ۱۰۹
- در پیری و جوانی/نصیرالمعالی..... ۱۱۲
- چشم تنگ دیا دار/سعدی..... ۱۱۴
- قناعت به نان حنظل/سعدی..... ۱۱۴
- تعلیم پادشاهان/سعدی..... ۱۱۵
- جوانمردی/محمد بن منور..... ۱۱۶
- پیمانه ارزن/محمد بن منور..... ۱۱۶
- راست باز و پاک باز/محمد بن منور..... ۱۱۶
- آهوی روزگار/پروین..... ۱۱۷
- عجب تأثیری داشت/شمس تبریزی..... ۱۱۸

فصل چهارم: در آمدی بر ادبیات داستانی

- ماهی خوار و خرچنگ/نصیرالله منشی..... ۱۲۳
- حاجی مردم گزای/سعدی..... ۱۲۶
- آز بگذار و پادشاهی کن/سعدی..... ۱۲۶
- شاگرد بی وفا/سعدی..... ۱۲۷
- خجازه غزنین/خواجه نظام الملک طوسی..... ۱۲۸
- حکایت عبدالله جعفر/جامی..... ۱۲۹
- خودنمایی/مجد خوافی..... ۱۲۹
- رجل سیاسی/جمال زاده..... ۱۳۰
- قفس/چوبک..... ۱۴۱
- دانش آکل/هدایت..... ۱۴۵
- زندگی که گریخت/آل احمد..... ۱۶۰
- ندارد/علی اشرف درویشیان..... ۱۶۶

فصل پنجم: در آمدی بر ادبیات عرفانی

۱۷۵	..... مناجات نامه / خواجه عبدالله انصاری
۱۷۷	..... همه ذرات عالم مست عشقند / عطار
۱۷۸	..... قصه آن دباغ. . . / مولوی
۱۸۰	..... عشق از دید مولانا جلال الدین / مولوی
۱۸۲	..... در شرح ملکوتیان / نجم الدین رازی
۱۸۴	..... بایزید بسطامی و مادرش / عطار
۱۸۵	..... مقصود تویی کعبه و بتخانه بهانه / خیالی بخارایی
۱۸۶	..... فناء در معشوق / ملا احمد نراقی

فصل ششم: در آمدی بر ادبیات معاصر

۱۸۹	..... آی آدره / نادر
۱۹۱	..... عقاب / خابری
۱۹۵	..... اوج درد / توللی
۱۹۷	..... گرگ / مشیری
۱۹۸	..... کوچه / مشیری
۲۰۰	..... عشق عمومی / شاملو
۲۰۳	..... در این بن بست / شاملو
۲۰۵	..... ارغوان / سایه
۲۰۸	..... کاروان / سایه
۲۱۰	..... بهانه / سایه
۲۱۱	..... روشن گویا / سایه
۲۱۲	..... کتیبه / اخوان
۲۲۲	..... غزل (۳) / اخوان
۲۲۴	..... صدای پای آب / سهراب
۲۲۸	..... خوشه های تلخ / نادر نادرپور
۲۳۰	..... تولدی دیگر / فروغ
۲۳۲	..... یک مژه خفتن / م. سرشک
۲۳۳	..... دیباچه / م. سرشک
۲۳۵	..... زمزمه / م. سرشک
۲۳۶	..... بازار / سعید بیابانکی
۲۳۷	..... دستور زبان عشق / قیصر امین پور
۲۳۷	..... پاسخ آینه سنگ نیست / محمد سلمانی
۲۳۸	..... سیب / حمید مصدق
۲۳۹	..... کنون رؤیای ما باغی است / منوچهر آتش
۲۴۰	..... الوجهه های چشم تو / مهدی فرجی

فصل هفتم: در آمدی بر ادبیات انتقادی

۲۴۳	حکایت ۱ تا ۱۰ / عبید زاکانی
۲۴۵	بدهکاری / عمران صلاحی
۲۴۶	درد ایران بی دواست / نسیم شمال
۲۴۷	محشر خرا / بهار
۲۴۸	مطایبه ۱ تا ۳ / جامی
۲۴۹	دزد و قاضی / پروین اعتصامی
۲۵۰	داد از دست زخم / روحانی
۲۵۱	مکتوب / دهخدا
۲۵۴	اختلاس / توللی
۲۵۶	شرایط ازدواج / گل آقا
۲۶۱	کاریکلمان / پرویز شاپور

فصل هشت: درآمدی بر حسب حال نویسی و سفر نامه

۲۶۵	بصره / ناصر خسرو
۲۶۸	سیاحتنامه / براهیم بیگ / ابن العابدین مراغه‌ای
۲۷۰	سعی صفا و مرو / آقا محمد
۲۷۳	ره زین شب تاریک، / کتر زرین کوب

فصل نهم: درآمدی بر ادبیات تخیلی

۲۷۹	طره شمشاد / اوحدی مراغه‌ای
۲۷۹	بامداد نوروز / سعدی
۲۸۰	سپید رود / بهار
۲۸۱	ابر بهاری / پروین
۲۸۱	بوی خوش عید / فریدون مشیری
۲۸۲	کولی‌واره / از سیمین بهبهانی

فصل دهم: درآمدی بر ادبیات کردستان

۲۸۸	در رثای پروین اعتصامی / محمد قاضی
۲۹۰	نهادم تاج عزت بر سر امروز / بدیع الزمانی کردستانی
۲۹۱	گلشن کردستانی / سرفرازی‌ها
۲۹۲	کز غمت خلق جهانی دل بریان دارند / مستوره کردستان
۲۹۲	شوخی من! در پی آزار دل زار مباش / صیدی اورامی
۲۹۳	کاکلت را مشک چین گفتم / مولانا خالد نقشبندی
۲۹۴	رهزن بیداران / نالی
۲۹۴	در مدح پیامبر (ص) / شیخ رضا طالبانی
۲۹۵	ای صفای نور دل‌ها پرتو روی شما / محوی

- ۲۹۶ ..... معلم / علی اصغر فریدونی
- ۲۹۷ ..... چشم سیاه مست / وفایی
- ۲۹۸ ..... بازیچه قانون / علی اکبر کوماسیان
- ۲۹۹ ..... از سر زلف تو مارا گله بسیار است / ملا عبدالکریم صائب
- ۳۰۰ ..... انتظار / معینی کرمانشاهی
- ۳۰۱ ..... عقاب و کلاغ / جلال ملکشا
- ۳۰۵ ..... فهرست منابع و مآخذ

www.ketab.ir

